

‘Bruegel’ van Lisaboa Houbrechts: bezwerend en uitdagend theater

[De Morgen](#) - 8 december 2019 - Jan Dertaelen

© kvde.be

Lisaboa Houbrechts maakte van de Dulle Griet een tijdloos personage dat zich van iedere interpretatie losweekt. Beeld © kurt van der elst | kvde.be

In *Bruegel* trekt Lisaboa Houbrechts alle registers open: dit is visueel verbluffend theater waarin een weelde van ideeën wordt opengespreid.

In 1563 schilderde Pieter Bruegel de Oude *De Dulle Griet*, zijn beroemdste en meest ongrijpbare werk. Wie is die vrouw op de voorgrond die met grote passen door de hel marcheert, een zwaard in de ene hand en oorlogsbuit in de andere? Ze wordt bespot als manwif en gevreesd als plunderaar. Maar die invullingen doen haar tekort. Want wat als Dulle Griet geen geweldenaar is, maar net voor de gruwel op de vlucht slaat? Wat als ze geen rover is maar de dingen probeert te redden die in de strijd verloren dreigen te gaan?

Lisaboa Houbrechts stuurt Bruegels Dulle Griet op een reis door de tijd. Ze zoekt haar schepper op, vraagt hem naar haar oorsprong en ziet een waaier aan interpretaties de revue passeren. Met een hedendaagse blik peilt ze het verleden, vindt echo's van zichzelf in Pallas Athena en Maria, Margaretha van Vlaanderen en Queen Elisabeth. Houbrechts creëert een tijdloos personage dat zich van iedere interpretatie losweekt. Een figuur die tussen de seksen zweeft, even mannelijk als vrouwelijk, even betekenisvol als ondoorgrondelijk.

IDEEËNPALEIS

Bruegel is een voorstelling die zich laat lezen als een schilderij van de oude meester: er is geen centrale handeling, alles gebeurt tegelijkertijd in een werveling van scènes en personages die opduiken en weer verdwijnen. Een caleidoscopisch ideeënpaleis waarin het galmt van de betekenissen. Het is jammer dat die ideeën ook zo letterlijk in de mond van de personages worden gelegd: ze praten allemaal op metaniveau over zichzelf, alles wat gebeurt wordt glashelder geduid. Soms wil je als kijker wat minder bij het handje worden genomen en zelf je weg vinden doorheen de vele betekenislagen.

Want dit is een voorstelling die vooral kracht put uit haar meerduidigheid en de veelheid aan ideeën die wordt ontplooid. Houbrechts weet het allemaal te vatten in een uitgekende beeldtaal. Dit is een pronkstuk van complexe choreografieën en fraaie scènebeelden. Houbrechts laat schilderkunst en theater met elkaar aan de haal gaan en op scène tot een verbluffend geheel transformeren. Een glansrol is weggelegd voor de muziek: laatmiddeleeuwse madrigalen vermengen zich met oriëntaalse melodieën en begeleiden Dulle Griet op haar reis doorheen de eeuwen. Ondanks het uitleggerige toontje is dit vooral bezwerend en uitdagend theater.